Ambitiedocument voor de Nieuwe Meervaart e.o.

Concept, 15 februari 2021

Inhoudsopgave

1. Context
   - 1.1. Zoveel dynamiek en kansen
   - 1.2. Belangrijke culturele projecten
   - 1.3. Corona
   - 1.4. Nieuwe Meervaart
   - 1.5. Locatie
   - 1.6. Ambitiedocument
   - 1.7. Leeswijzer

2. Sloterplas, Sloterpark en Rondje Sloterplas
   - 2.1. Analyse
   - 2.2. Ambitie

3. Zuidoever
   - 3.1. Analyse
   - 3.2. Ambitie

4. Osdorpplein
   - 4.1. Analyse
   - 4.2. Ambitie

5. De Meervaart – betekenis
   - 5.1. Analyse
   - 5.2. Ambitie

6. De Meervaart – gebouw, omgeving en inbedding
   - 6.1. Analyse
   - 6.2. Ambitie

7. Impulsen en initiatieven
   - 7.1. Analyse
   - 7.2. Ambitie

Bijlage 1. Participatie

Bijlage 2. Referenties voor theatergebouw en herinrichting openbare ruimte

Overzicht van opmerkingen bij XAmbitiedocument voor de Nieuwe Meervaart eo - concept 150221 met reactie.pdf

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

1. Context

1.1 Zoveel dynamiek en kansen
In het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' van mei 2018 heeft het gemeentebestuur opgaven en ambities geformuleerd voor een rechtvaardige, verbonden, vrije, democratische en duurzame stad. De keuzes die hieraan ten grondslag liggen, worden als volgt gemotiveerd: "(...) Kijkend naar de stad zien we zoveel schoonheid, zoveel dynamiek en zoveel kansen. We hebben die kansen voor het oprapen. Alleen durf en vastberadenheid zijn nodig om onze mooie, levende, lieve stad te laten doen wat zij als geen ander kan: schitteren! Daarmee zal zij eenieder die hier komt niet alleen hernieuwde hoop geven, maar ook daadwerkelijk die mogelijkheden om te worden wie je wilt zijn. Dat is Amsterdam."

1.2 Belangrijke culturele projecten
Een van de ambities uit het coalitieakkoord is de realisatie van een aantal belangrijke culturele projecten zoals een nieuwe openbare bibliotheek op de Zuidas (OBA Next), de verbouwing van het Amsterdam Museum, een nationale museale voorziening slavernijverleden, grote publieksevenementen (Sail, Manifesta, EK zwemmen, World Urban Games) en nieuwbouw voor Meervaart.

1.3 Corona
Echter, nog geen drie jaar na het verschijnen van het coalitieakkoord bevindt Amsterdam zich in een heftige crisis. Corona raakt de stad en samenleving buitenproportioneel. Grote bezuinigingen zijn onvermijdelijk. En dat vraagt om een kritische reflectie op eerder gestelde ambities. Welke publieke prioriteiten en investeringen dragen het meest bij aan herstel en het vergroten van gelijke kansen?

1.4 Nieuwe Meervaart
Voor het gemeentebestuur blijft de Nieuwe Meervaart een van de prioriteiten als het gaat om een culturele, maatschappelijke en morele bijdrage aan de stad en samenleving. De Nieuwe Meervaart staat voor zoveel meer dan een nieuw gebouw. De locatie van de Nieuwe Meervaart, de bijzondere architectuur, de zorgvuldige inpassing in het landschap en de brede programmering zullen niet alleen de aantrekkelijkheid van het Osdorpplein en de Sloterplas versterken, maar ook op een aansprekende wijze uitdrukking geven aan dat wat Nieuw-West is en wil zijn: een open, diverse, bewuste en op de toekomst gerichte samenleving.

In de afgelopen veertig jaar heeft de Meervaart een onderscheidende en aansprekende positie weten te verwerven. Het is in staat gebleken om verbonden te blijven met de naaste omgeving, maar tegelijkertijd ook lokale, nationale en zelfs soms internationale aandacht en publiek te trekken. De succesformule hierachter is het combineren en onder één dak hebben van cultuur, leren/talentontwikkeling en maken. Hiermee is de Meervaart als gebouw én als organisatie te karakteriseren als een ketenvoorziening.

Dat de Meervaart uit zijn jasje is gegroeid en het gebouw, na een grondige renovatie eind jaren '90, zijn bouw- en theatertechnische limieten heeft bereikt, wordt breed onderkend. Een nieuw en groter gebouw is nodig om voor de komende decennia van betekenis te blijven in een sterk groeiend en veranderende stad en stadsdeel.

1.5 Locatie
Voor de Nieuwe Meervaart zijn verschillende locaties onderzocht en onderwerp van participatie geweest. In het centrum zijn aan de orde geweest de stadsdeelkantoorlocatie, Landtong, de huidige locatie van de Meervaart, hoek Lelylaan/Meer en Vaart en zuidwestoever/in de Sloterplas. Ook zijn in het participatieproces verschillende locaties buiten het centrum geopperd, zoals Talentenhuis, station Lelylaan, Plein '40-'45, Tuinen van West, Stadspark Osdorp en Sportpark Ookmeer.
Na een voorkeur uitgesproken te hebben voor de locatie zuidwestoever/in de Sloterplas, heeft de gemeenteraad op 2 juli 2020 gevraagd om participatie, waarbij de uitkomst zwaarwegend betrokken moet worden in de verdere besluitvorming over de gebiedsontwikkeling van het Osdorpplein (investeringsbesluit fase 2 Centrum Nieuw-West) en de Nieuwe Meervaart.

Pagina: 2

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:36:00 +01'00'
Cultuur?

Nummer: 2 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:37:00 +01'00'
Ik check hoe actueel dit is, wellicht grote publieksevenementen hier weglaten...

Nummer: 3 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:36:00 +01'00'
Cultuur?

Nummer: 4 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:53:00 +01'00'
Ik zou dit niet zo opnemen, maar aansluiten bij de keuzes die het college en de gemeenteraad recentelijk hebben gemaakt bij de begroting 2021 en waarbij er nadrukkelijk is gekozen om juist nu te blijven investeren (NB ik kan een tekst uit de begroting hiervoor zoeken, indien gewenst)

Nummer: 5 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:55:00 +01'00'
Ik mis hierin de mensen/bewoners/bezoekers/gebruikers

Nummer: 6 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:54:00 +01'00'
Deze alinea als eerste zou ik zeggen

Nummer: 7 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:58:00 +01'00'
Zijn deze in participatie geweest?

Nummer: 8 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:58:00 +01'00'
En deze?

Nummer: 9 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 11:59:00 +01'00'
Dit gaat over het recente proces, ik denk dat de zin hiervoor over andere processen gaat. Dit kan verwarrend zijn...

Op basis van dit participatieproces – gevoerd tussen oktober 2020 en februari 2021 - zijn conclusies getrokken over de locatie voor de Nieuwe Meervaart en waarden en voorwaarden voor ontwikkeling. Wat de locatie betreft is de hoek Lelylaan/Meer en Vaart voor de Nieuwe Meervaart het meest passend bij de waarden en voorwaarden die uit het participatieproces komen. Als voorwaarden voor ontwikkeling worden onder meer gesteld een integrale benadering van nieuwbouw, openbare ruimte en aansluiting Sloterplas – Osdorpplein alsmede compensatie van groen bij ontwikkeling in de hoofdgroenstructuur. Zie verder: paragrafen 2 – 6.

1.6 Ambitiedocument
In dit ambitiedocument wordt de betekenis van de Nieuwe Meervaart als cultureel centrum met een sterke maatschappelijke rol geschetst, mede tegen de achtergrond van de doorontwikkeling van het Osdorpplein, Nieuw-West en Amsterdam. Het ambitiedocument biedt hiermee handreikingen en zelfs uitgangspunten voor het ontwerp van het theatergebouw, het ontwerp van de openbare ruimte hieromheen en de ruimtelijke inbedding ervan in de omgeving (Lelylaan – Sloterplas – Meer en Vaart – Osdorpplein).

Dit ambitiedocument is tot stand gekomen op basis van een participatieproces, zoals bij moties 822 en 823 (Van Renssen, Nadif, N.T. Bakker, De Heer en Kilic) gevraagd. In dit participatieproces (zie bijlage 1) zijn bewoners, andere participanten en professionals met elkaar het gesprek aangegaan. Aanleiding was de locatiekeuze voor de Nieuwe Meervaart, maar in de gesprekken is zoveel meer aan de orde gekomen. Omdat de Nieuwe Meervaart, het Osdorpplein en de Sloterplas om een integrale afweging vragen.

De participatie heeft duiding en lading gegeven aan standpunten. Het heeft nieuwe inzichten opgeleverd. Het heeft het gesprek aangezwengeld over wat een centrum in Nieuw-West moet zijn. Met als resultante een scherper beeld waarover (een grote mate van) overeenstemming en verschillen zijn.

Het gesprek – via bijeenkomsten en de Opp App – heeft een grote maatschappelijke betrokkenheid getoond. De vraag, die aan het eind van dit ambitiedocument dan ook wordt opgeworpen, is hoe deze betrokkenheid benut kan worden in het vervolg. Zijn de inspraakmomenten in het kader van komende plan- en besluitvorming, zoals het investeringsbesluit fase 2 Centrum Nieuw-West, voldoende voor het onderhouden van maatschappelijke betrokkenheid? Of zijn er nog andere wegen om het gesprek over het centrum van Nieuw-West van maatschappelijke impulsen en concrete initiatieven te voorzien?

1.7 Leeswijzer
In de paragrafen 2 tot en met 6 worden handreikingen aan en uitgangspunten voor het ontwerp van het theatergebouw, de openbare ruimte en inbedding geformuleerd. Achtereenvolgens komen aan de orde de Sloterplas en het Sloterpark (paragraaf 2), de Zuid(estoever (paragraaf 3), het Osdorpplein (paragraaf 4) en de Nieuwe Meervaart (paragrafen 5 en 6). Elke paragraaf bestaat uit een analyse op hoofdlijnen en ambities. Het ambitiedocument sluit in paragraaf 7 af met een vraag over de maatschappelijke inbreng.

2. Sloterplas, Sloterpark en Rondje Sloterplas

2.1 Analyse

Sloterplas
De essentie van het ruimtelijk ontwerp van de Sloterplas was –de opbouw van twee stedelijke koppen aan de uiteinden met twee groene flanken langs de lange zijden. De twee groene flanken vormen een aaneenschakeling van open ruimtes, een afwisseling van beplanting met open speelweides, reliëf en gebogen maar strakke lijnvorming in beplanting en oevers. Deze essentie staat nog steeds.

De historische vorm van de droogmakerij Sloterdijkermeerpolder is door Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder aangepast, onder andere door de twee stedelijke koppen niet tegenover elkaar te plaatsen, maar

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 16-2-2021 10:27:00 +01'00'

Dit suggereert dat we dit niet doen. Terwijl div. participatie gewoon doorgaat. Idd nog wel bepalen tav verdere proces Meervaart

ten opzichte van elkaar 30 graden te draaien. Daardoor ontstaat, in de lengterichting van de Sloterplas, een as-verdraaiing die de illusie van een oneindig landschap en een schaalloos meer oproept. De bebouwing is in het Algemeen Uitbreidingsplan (verder: AUP) in de tweede linie geplaatst.

Sloterpark
Met studiereizen naar Engeland, Brussel, Bremen en Hamburg lieten Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder zich inspireren door de meest vernieuwende parken, zoals het Schumacher's Stadpark in Hamburg. Hier werden zij bevestigd in hun sociale kijk op het groen: namelijk via groene scheggen, stadsparken en het op alle schaalniveaus laten doorlopen van groen zou stadsuitbreiding moeten bijdragen aan een gezonde woonomgeving met volop recreatieve mogelijkheden (of zoals dat toen werd genoemd 'actieve ontspanning').

In 1939 vertaalden Van Eesteren en Mulder hun voorbeelden uit het buitenland en hun eerdere ontwerpervaring aan het Amsterdamse Bos naar een eerste ontwerp voor het Sloterpark. In dit plan zijn de eerste ideeën al te zien, zoals de oeverlijnen, beplanting en recreatieve voorzieningen als jachthaven, boulevard en speelweiden.

In 1952 kwam men met een nieuw ontwerp. In 1954 begon de realisatie van het Sloterpark, maar omdat het budget niet toereikend genoeg was om het park in één keer aan te leggen, is de inrichting en beplanting in vier fasen tot stand gekomen (noord, oost, zuid en west). Voor elk van deze fasen is iemand anders verantwoordelijk geweest, waardoor de eenheid die Van Eesteren en Mulder voor ogen hadden deels verdwenen is en er eerder sprake is van 'eenheid in verscheidenheid'.

Hoofdgroenstructuur
De west-, noord- en oostoevers van de Sloterplas zijn onderdeel van de hoofdgroenstructuur van Amsterdam. Hierin staan het groen en groene recreatie ten behoeve van de verbetering van het leefklimaat, de luchtkwaliteit en de waterhuishouding en de biodiversiteit voorop. Andere functies, zoals woningbouw, werkgerelateerde functies, wegenaanleg of voorzieningen die verkeer aantrekken of ten koste gaan van het groen, zijn niet in overeenstemming met de hoofdgroenstructuur.

Een deel van de hoek Lelylaan/Meer en Vaart maakt onderdeel van deze hoofdgroenstructuur uit. Echter, in eerdere advisering als ook in het participatieproces is deze hoek onderwerp van gesprek geweest. In het participatieproces is herhaaldelijk aangegeven dat de huidige kwaliteit van dit deel van de hoofdgroenstructuur ondermaats is en een aanzienlijke verbetering behoeft. Sommigen bepleiten om van deze zwakke schakel een sterke te maken herinrichting van de openbare ruimte. Anderen zien een mogelijkheid om dit te combineren met nieuwbouw voor de Meervaart.

Ook de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (verder: TAC) heeft zich hierover uitgelaten. (preadvies 12 december 2019 over de nieuwbouw Meervaart. Gesteld wordt op basis van geldende beleidskaders dat bij nieuwbouw op de hoek Lelylaan/Meer en Vaart: "(…) er sprake is van realisatie van bebouwing voor een grootstedelijke functie die strikt genomen niet inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur." Echter, in het preadvies vult de TAC haar taak iets breder in en ziet onder duidelijke voorwaarden (een 'hele stevige mits') mogelijkheden voor nieuwbouw, inpassing in en verbetering van het groen en programmering die een impuls kunnen betekenen voor de Hoofdgroenstructuur ter plaatse. Als voorwaarden worden onder meer genoemd: het landschappelijk opnemen van het gebouw, een visie op de oevers als geheel (inclusief het watersporteiland), een passende programmering, het juiste ontwerp voor het gebouw en een integrale visie op oever en verkeersafwikkeling.

Rondje Sloterplas
Hoewel het Rondje Sloterplas een ontwerpinterventie is van latere tijd (jaren '00), wordt deze vaak als onderdeel ervaren van het sterke, samenhangende en publieke ontwerp van Sloterplas en Sloterplas. Het Rondje Sloterplas roept een bijna magische ervaring op: voor jong en oud, voor bewoners van Nieuw-

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

West maar ook steeds meer bezoekers 6 kilometer onafgebroken genieten van ruimte, uitzicht, vrijheid, rust en natuur; even helemaal weg, midden in de stad.

Op enkele onderdelen verdient dit rondje echter een kwaliteitsverbetering, zoals op de hoek Lelylaan/Meer en Vaart. Waar mogelijk ook versterkt met eigentijdse recreatieve functies.

Waterkwaliteit
Momenteel is de waterkwaliteit van de Sloterplas zeer slecht en voldoet deze niet aan de Europese wetgeving.

2.2 Ambitie
Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:
- Zorg voor een theatergebouw en herinrichting van de openbare ruimte in de hoek Lelylaan/Meer en Vaart die respect hebben voor de Sloterplas en het Sloterpark als magistraal middelpunt van Nieuw-West en het verder versterken.
- Positioneer het theatergebouw en de herinrichting van de openbare ruimte zo dat de 'illusie van het oneindig landschap' vanuit de hoek Lelylaan/Meer en Vaart zo optimaal mogelijk ervaren kan worden.
- Verbeter een van de zwakke schakels van het Rondje Sloterplas via de herinrichting van de openbare ruimte in de hoek Lelylaan/Meer en Vaart.
- Compenseer het groen dat verloren gaat door nieuwbouw in de hoek Lelylaan/Meer en Vaart in op het theatergebouw en door uitbreiding van de hoofdgroenstructuur elders.
- Waardeer de variatie aan recreatieve functies en activiteiten die er nu al is, maar blijf open staan voor nieuwe functies en eigentijdse activiteiten passend bij een veranderende samenleving.
- Breng het Sloterpark het centrum in via de herinrichting van de zuidoever, Meer en Vaart en de openbare ruimte van het centrum.
- Agendeer een substantiële verbetering van de waterkwaliteit van de gehele Sloterplas en draag hier via de herinrichting van de hoek Lelylaan/Meer en Vaart een eerste steentje aan bij.

3. Zuidwestoever

3.1 Analyse
In de oorspronkelijke plannen zou de zuidoever gedomineerd worden door een snelweg tussen Schiphol en Westelijk Havengebied. Deze is er niet gekomen. Wel is de Meer en Vaart gerealiseerd met alsnog een dominante infrastructurele functie.

De optelsom van verkeersmodaliteiten – westtangent/hov-buslijn 369, tramlijn 17, autowegen en parallelweg aan de Osdorppleinzijde, fietswegen en voetpaden – werpt een barrière op tussen Osdorpplein en Sloterplas. De oversteekbaarheid laat te wensen over, hoewel de meeste bezoekers van het Osdorpplein en de zuidoever dit inmiddels bijna als vanzelfsprekend ervaren.

De boulevard is in de loop der tijd ingericht met altijd als doel om hier een levendige, stedelijke openbare ruimte van te maken. Echter, deelprojecten, latere aanpassingen en kleine incidenten zorgen er voor dat de boulevard fragmentarisch over komt. Sommigen ervaren de boulevard als stenig.

Tegelijkertijd benadrukken gebruikers van de boulevard dat deze juist volop in gebruik is. Het is de plek van collectieve gebeurtenissen (zoals de 4 mei herdenking), de plek van spontane ontmoetingen, de plek waar men afspreekt, waar men geniet van de weidsheid van de Sloterplas en waar grotere evenementen landen. Dit is de plek 'van ons allemaal', zo werd in het participatieproces vaak aangegeven.

3.2 Ambitie
Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

– Zorg dat de herinrichting van de hoek Lelylaan/Meer en Vaart de aanzet is van een meer samenhangende optimalisatie van de zuidoever. Dit vereist een ontwerp voor de hoek Lelylaan/Meer en Vaart vanuit een integrale visie op de gehele zuid(west)oever (ook wel eens de 'baai' genoemd).
– Onderdeel van de herinrichting van de hoek Lelylaan/Meer en vaart is eenduidige en doorlopende openbare (wandel-, sport- en flaneer)route direct grenzend aan de oever en integraal onderdeel van het Rondje Sloterplas.

4. Osdorpplein

4.1 Analyse
Het Osdorpplein groeit uit tot centrum van Nieuw-West. Dit betekent: meer woningen, meer winkels, meer openbare ruimte, meer voorzieningen en meer bezoekers. In het participatieproces werd deze ontwikkeling over het algemeen als een gegevenheid gezien, hoewel sommigen twijfel en zorg uitspraken over de sterke mate van verdichting.

Alom werd in het participatieproces benadrukt dat de huidige sfeer en kwaliteit van het Osdorpplein verbetering behoeft. Het Osdorpplein is nu een place to buy en dan vooral gericht op dagelijkse boodschappen. Wat gewenst wordt is om uit te groeien tot een place to be: met meer variatie aan winkels en voorzieningen, meer verblijfskwaliteit en een sterke eigen identiteit. Dat laatste werd met klem aangegeven: voorkom dat het Osdorpplein een uitwisselbaar centrum wordt zoals andere nieuwe centra. Benut en versterk waarin het Osdorpplein zich nu al onderscheidt. Genoemd worden dan de diversiteit aan bezoekers ('het echte Amsterdam vind je op het Osdorpplein'), de ligging aan de Sloterplas en hierdoor een centrum met een sterk contrast tussen verstedelijking en openbare ruimte.

Kernvraag hierbij is: blijven plein en plas twee relatief zelfstandige onderdelen van het centrum of is met de Nieuwe Meervaart (als onderdeel van een reeks van publieke voorzieningen), de afwaardering van Meer en Vaart en de herinrichting/routing op de zuidoever de al lang gekoesterde wens tot een mentale verbinding te leggen? Bewust wordt hier gesproken over een mentale verbinding: ervaart de bezoeker straks de twee zijden van Meer en Vaart (plas en plein) als één centrum?

4.2 Ambitie
Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:
– Zie de Nieuwe Meervaart als nieuw bronpunt van het Osdorpplein.
– Span het Osdorpplein tussen bestaand centrum en nieuw bronpunt op via een route waarlangs het merendeel van de publieke voorzieningen en openbare ruimtes liggen. Laat deze route niet alleen via deze publieke functies, maar ook in de herinrichting van de openbare ruimte tot uitdrukking komen.
– Sluit bij het markeren van deze route – bijvoorbeeld via een 'groene loper' - aan bij de afwaardering van de Meer en Vaart, met als een van de resultanten meer verblijfsruimte door invoering van eenrichtingsverkeer.
– Zorg dat de nieuwbouw op de huidige locatie van de Meervaart – qua functie, maar ook qua uitstraling, plint en entrees – een belangrijke schakel wordt op de route van publieke voorzieningen en openbare ruimtes. Deze nieuwbouw moet bijdragen aan de loop tussen plein en plas.
– Verbeter de oversteekbaarheid van Meer en Vaart via herinrichting van de openbare ruimte, met bijzondere aandacht , in het bijzonder op de route zoals hiervoor geschetst.
– Positioneer het nieuwe openbaar vervoersknooppunt – voorzien in het Mobiliteitsplan Nieuw-West – op een strategische locatie. Dit knooppunt combineert de overstap van westtangent bus 369 en tramlijn 17 en zal op termijn ook moeten kunnen aansluiten op een halte van de oostwestlijn.

5. De Meervaart – betekenis

5.1 Analyse
Eind jaren zeventig stelde toenmalige minister van cultuur, Marga Klompé, in vier steden in Nederland geld beschikbaar voor een publieke voorziening. Voor de toenmalige Westelijke Tuinsteden werd gedacht aan een overdekte ijsbaan of een cultuurcentrum. Aan bewoners werd gevraagd waar hun

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

voorkeur naar uitging. In overgrote meerderheid werd gekozen voor een cultuurcentrum. De algemene gang van zaken in die tijd was: wil je naar cultuur, dan moet je naar het centrum. Met een keuze voor een cultuurcentrum in de Westelijke Tuinsteden werd daar verandering in gebracht.

De grote maatschappelijke betrokkenheid bij de Meervaart bleek ook na opening van het gebouw. In de eerste jaren hielpen veel vrijwilligers mee. Sindsdien is de Meervaart uitgegroeid tot een theater en een congrescentrum, maar ook een makersplek en plek voor talentontwikkeling. Wat gebleven is, is de sterke maatschappelijke verbinding. De Meervaart programmeert breed, sluit aan bij onderwerpen die nu in de samenleving spelen en wil een plek van ontmoeting, ontspanning en ontwikkeling zijn.

Rond 1990 bleek dat het gebouw niet meer voldeed aan de kwaliteitseisen en gebruikswensen. Zo konden er geen grote producties plaatsvinden door het ontbreken van een toneeltoren. En daarom is, in lijn met de oorspronkelijke intenties van de stedenbouwkundige en architect Cornelis van Eesteren (maker van het Algemeen Uitbreidingsplan), het gebouw bijna gestript tot het skelet en verbouwd.

Om mee te blijven groeien met Nieuw-West en grootstedelijke ontwikkelingen heeft de Meervaart een droom voor de toekomst. Het wil een allround theater blijven met, zoals ook in de afgelopen decennia, andere culturele, maatschappelijke en commerciële activiteiten om een zo'n breed mogelijk publiek te trekken. De uitgangspunten voor de Nieuwe Meervaart zijn kort samengevat:

- Een plek voor nieuwe perspectieven: theater is dé manier om tot nieuwe inzichten te komen, nieuwe ideeën op te doen en tot nieuwe perspectieven te komen. Wat de Meervaart laat zien, wat makers produceren en wat bezoekers ervaren, leidt tot continue interactie. Verhalen, achtergronden en culturen inspireren en verrijken elkaar.
- Een plek voor nieuwe vertellingen: de Meervaart zoekt voortdurende naar nieuwe verhalen en nieuwe manieren om die verhalen te vertellen. Hiervoor moet er een plek zijn waar mensen elkaar ontmoeten en waardoor nieuwe verhalen ontstaan.
- Een plek voor nieuwe verbindingen: de Meervaart is de verbindende schakel tussen makers, artiesten en publiek. De Meervaart brengt mensen bij elkaar met verhalen die hen bindt. Jongeren worden geholpen bij het ontdekken van hun talent en krijgen een podium geboden.

Bezoekers van de Meervaart komen voor gezelligheid en ontmoeting, om nieuwe ervaringen op te doen en om zelf creatief bezig te zijn. Het is hierdoor een 'plek van iedereen': van jongeren die een eerste kennismaking met kunst en cultuur hebben tot ervaren theaterbezoekers, van makers van kunst en cultuur tot degenen die hiervan genieten, van congresgangers van ver tot buurtbewoners.

5.2 Ambitie

Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:

- De Meervaart heeft in de afgelopen decennia bewezen bij te dragen aan de aantrekkingskracht, levendigheid en identiteit van het Osdorpplein. Zorg dat de Nieuwe Meervaart deze rol blijft vervullen voor het Osdorpplein als centrum van Nieuw-West.
- Zorg dat de Meervaart – via programmering, via connecties met andere instellingen, via het theatergebouw en via de omringende openbare ruimte – aantrekkelijk is voor de buurt, voor Nieuw-West en (Groot) Amsterdam.
- Zorg dat de Nieuwe Meervaart blijft aansluiten bij en nog aantrekkelijker wordt voor de samenleving van Nieuw-West: relatief jong, divers, gericht op ontmoeting en vernieuwing.

6. De Meervaart – gebouw, omgeving en inbedding

6.1 Analyse

De brede en onderscheidende programmering met veel aandacht voor jongeren, actuele ontwikkelingen, verrassende dwarsverbanden en nieuwe doelgroepen draagt bij aan de maatschappelijke verankering van de Meervaart in Nieuw-West en een sterke positie binnen het cultureel landschap van (Groot) Amsterdam.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Echter, het gebouw heeft zijn bouwkundige en theatertechnische limieten bereikt, is te klein geworden voor een sterk groeiend stadsdeel en Amsterdam en past ook niet meer bij wat bezoekers verwachten van een eigentijds centrum dat midden in de samenleving staat.

Met de locatie op de hoek van de Lelylaan/Meer en Vaart ontstaat ook een nieuw perspectief. Immers, naast het gegeven dat het op deze locatie een nieuw bronpunt kan worden, biedt het de kans om het huidige Osdorppplein 'op te spannen' langs de oever en vraagt het om verschillende ontwikkelingen die letterlijk tezamen komen in deze hoek met elkaar in harmonie te brengen: de Lelylaan die transformeert tot stadslaan, het ov-knooppunt dat mogelijk zelfs op langere termijn een halte wordt van de oostwestlijn, de Meer en Vaart die afgewaardeerd wordt en meer verblijfsruimte krijgt en de Sloterplas die te midden van deze veranderingen het magistrale middelpunt blijft.

6.2 Ambitie

Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:

- Van ons allemaal: het gebouw en de openbare ruimte moeten een vanzelfsprekende en laagdrempelige ontmoetingsplek worden. Voor de buurt, voor Nieuw-West en voor alle andere bezoekers van het Osdorpplein en de Sloterplas. Van voorbijganger tot bezoeker.
- Buurt en werelds: in de afgelopen decennia is de kracht van de Meervaart geweest om een sterke verbinding met de buurt te combineren met internationale allure. Het gebouw en de openbare ruimte moeten de Meervaart opnieuw in deze kracht zetten.
- Open: het gebouw en de openbare ruimte moeten uitnodigend zijn en nieuwsgierig maken. Wat hierbij helpt is als van buitenaf zichtbaar en, bij voorkeur ook ervaarbaar, is wat er in het gebouw gebeurt.
- Dynamisch: het gebouw en de openbare ruimte moeten zich lenen voor veelsoortige producties, activiteiten en evenementen, kunnen meebewegen met de seizoenen (lente/zomer, herfst/winter) en voldoende adaptief zijn voor veranderende behoeften in de tijd.
- Binnenstebuiten: uniek voor Amsterdam wordt een theatergebouw met ook buitenactiviteiten. Mogelijk is het in elkaar overlopen van binnen en buiten ook door het gebouw en/of op het dak mogelijk.
- Kruisbestuiving: het gebouw biedt ruimte aan theater, talentontwikkeling/educatie, productie en repetitie (onder meer voor een aantal huisgezelschappen). Door dit onder één dak te combineren zullen onverwachte ontmoetingen en een maximale synergie ontstaan tussen amateurs en professionals, makers en theatergangers, jong en oud in passieve en actieve zin. Het gebouw en zijn directe omgeving als incubator.
- Passend in het landschap: het gebouw en de openbare ruimte moeten plaats bieden aan, ten dienste staan aan of een onderdeel vormen van een eenduidige en doorlopende openbare (wandel-, sport- en flaneer)route direct grenzend aan de oever.
- Kwaliteitsimpuls: het gebouw en de openbare ruimte moeten een impuls geven aan de waterkwaliteit en de biodiversiteit.
- Nieuwe dimensie aan duurzaamheid: het gebouw en/of de herinrichting van de openbare ruimte moeten aangewend worden om op een of meer specifieke aspecten (bouwtechnisch, ecologisch, sociaal, circulair) voorbeeldstellend te zijn op het gebied van duurzaamheid.
- Zonder achterkanten: het ideaalbeeld van de Nieuwe Meervaart is een gebouw zonder achterkant.
- Goed geoutilleerd: voor diversen soorten expeditie. Bij voorkeur de openbare ruimte niet verstorend.
- Markeren van centrum van Nieuw-West: het gebouw moet uitdrukking geven aan wat het centrum van Nieuw-West is en wil zijn, in ruimtelijke, maatschappelijke, cultuurhistorische en culturele betekenis.
- Integraal: het gebouw en de openbare ruimte brengen vier ontwikkelingen bij elkaar: de transformatie van de Lelylaan tot stadslaan, de afwaardering van Meer en Vaart, de doorontwikkeling van het Osdorpplein als hét centrum van Nieuw-West en de Sloterplas. De nieuwbouw van de Meervaart als sleutelproject.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

7. Impulsen en initiatieven

7.1 Analyse

De enquête, de themabijeenkomsten, de reacties via de Opp App, maar ook de interviews die gemaakt gedaan zijn door twee lokale journalisten met bewoners en ondernemers, laten een sterke betrokkenheid zien bij Nieuw-West, het Osdorpplein en de Sloterplas. Deze betrokkenheid uit zich in zorgen over verandering, trots en verwachtingen en een levendig netwerk van ondernemers, bewoners en instellingen. Hierachter gaat een sterke doe-kracht schuil, variërend van levendige communities tot activiteiten op het gebied van sport, ondernemerschap en cultuur.

7.2 Ambitie

Voorgaande kenschets is te vertalen in de volgende ambities:

- Tussen de huidige gesprekken over de doorontwikkeling van het Osdorpplein tot hét centrum van Nieuw-West en de realisatie hiervan zit een behoorlijke tijd. Zorg in ieder geval dat betrokkenen en belanghebbenden goed geïnformeerd en hierdoor betrokken blijven.
- Verken of er een platform te organiseren is – hetzij zelfstandig, hetzij in aansluiting op een of meer communities en/of organisaties – die gedurende de komende jaren initiatieven aanjaagt en mogelijk maakt ter versterking van de levendigheid en leefbaarheid van het centrum. Dit om het 'maatschappelijke vuur' hoog te houden en goede aansluiting te houden bij wat er leeft en speelt in Nieuw-West.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Bijlage 1. Participatie

Besluit gemeenteraad
Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Amsterdam ingestemd met een voorkeurslocatie voor de Nieuwe Meervaart aan de zuidwestoever in de Sloterplas. Als voorwaarde voor de verdere uitwerking van deze locatie is het belang benadrukt van een integrale benadering van nieuwbouw, openbare ruimte en aansluiting tussen Sloterplas en Osdorpplein, met behoud van zoveel mogelijk groen. Tevens is bij moties 822 en 823 (Van Renssen) opgeroepen tot participatie, waarbij de uitkomst zwaarwegend betrokken moet worden in de verdere besluitvorming over de gebiedsontwikkeling (investeringsbesluit fase 2 Centrum Nieuw-West) en de Nieuwe Meervaart.

Vertrekpunt
In het participatieproces is de voorkeurslocatie als uitgangspunt genomen en zijn tegelijkertijd andere locaties in het gesprek betrokken. Doel hiervan was om na te gaan waarom een grote groep bewoners voor andere locaties kiest en te bekijken of deze overwegingen en belangen meegenomen kunnen worden bij het verder uitwerken van de voorkeurslocatie.

Procesbeschrijving
Het participatieproces liep van medio oktober 2020 tot eind februari 2021. Gestart is met een huis-aan-huis verspreide vernieuwingskrant, nieuwsbrieven en een enquête. Vervolgens heeft op 12 november 2020 een brede onlinebijeenkomst plaatsgevonden over de resultaten van deze enquête en zijn zes themabijeenkomsten aangekondigd. Daarna zijn zes themabijeenkomsten georganiseerd met, parallel hieraan, dezelfde gesprekken via een Opp App: (a) Centrumontwikkeling en locatieafweging; (b) Voor wie is Osdorpplein, Meervaart en Osdorp nu en in de toekomst; (c) Landschap, water en ecologie; (d) De ideale Meervaart; (e) Cultuurhistorie en cultuur; en (f) Bereikbaarheid. Op de projectwebsite www.amsterdam.nl/osdorpplein is per bijeenkomst de presentatie en het verslag te lezen.

Om een zo breed mogelijke inbreng te krijgen, is een breed palet aan participatiemiddelen ingezet: een informatiekrant, nieuwsbrieven, enquête: bewonersbrieven, Opp App en een intensieve doelgroep- en gebiedsgerichte sociale mediacampagne (met oproepen, films, verwijzingen). Tevens zijn netwerken in Nieuw-West actief benaderd.

De respons op de enquête (bijna 2.500) en het aantal unieke deelnemers bij de eerste online bijeenkomst (zo'n 750) is goed. De sociale mediacampagne via Facebook en Instagram heeft vier gespecificeerde doelgroepen goed bereikt: politiek georiënteerde doelgroep (24.352 unieke bezoekers), cultuur georiënteerde doelgroep (22.856 unieke bezoekers), jongeren brede doelgroep (19.255 unieke bezoekers) en cultuur georiënteerde jongeren (19.784 unieke bezoekers). De Opp App heeft zo'n kleine 300 deelnemers bereikt, die afhankelijk van het thema, redelijk diverse reacties gaven. Deelname aan de themabijeenkomsten was daarentegen beperkt en eenzijdig wat betreft de inbreng: zo'n 35 – 45 bewoners. Met deze bewoners is, per themabijeenkomst, veel besproken door in klein verband, vervolggesprekken in breakout rooms te voeren. De gesprekken tijdens de themabijeenkomsten en de Opp App zijn voorbereid door vakspecialisten van de gemeente Amsterdam. Tevens is voor specifieke themabijeenkomsten de voorbereiding verbreed met de Meervaart, Waternet en een betrokkenen vanuit erfgoed en cultuur.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Bijlage 2. Referenties

Beelden van gebouwen en openbare ruimte

Deze pagina bevat geen opmerkingen.